

श्रम आप्रवासनले खोजेको रूपान्तरण

-जेन-जीको नेतृत्वमा भएको भ्रष्टाचारविरोधी र सुशासन सुनिश्चित पक्षधर आन्दोलनले नेपाली राजनीतिमा एउटा नयाँ कोर्सको प्रारम्भ गर्ने अपेक्षा गर्न सकिन्छ । आजसम्मको स्थितिले त्यसको संकेत गर्दछ । अर्कोतर्फावाट विश्लेषण गर्दा, आन्दोलनको मर्ममाथि त होइन, तर २४ भद्रैको घटनाक्रमले आन्दोलनको संयोजनका सन्दर्भ र व्यवस्थापनको दृष्टिले केही चिन्ताका कुहिनेटाहरू पनि क्रमशः सतहपा देखाउदै छन् ।

यद्यपि समयक्रमसँगै तिनमा थप प्रस्तु हुने नै छ । आन्दोलनको आँधीले तय गरेको नयाँ कोर्सप्रति खासगरी भ्रष्टाचारको सम्बोधन र सुशासनको प्रत्याभूतिका लागि आम जनताको अपेक्षा व्यापै बढेको छ । साठे तीन दशकदेखि सत्ताको टेकोमा राज्यलाई दोहन गर्नेहरू आन्दोलनलाई स्विकार्त अझै पनि सहज मानिरहेका देखिन्नन्, मुख्यतः एमालेका पहिलो तहका भनेर चिनिएको नेतृत्व । क्रमशः यो स्वीकार्यंत सतहमा आउला, समयको कुरा मात्र होइन, युगको माग पनि

हो । आन्दोलनको उचित अवतरण हुन फागुनको निर्वाचन पर्खनु त पर्ला नै । सोमवारसम्म पूर्वप्रधानन्यायाधीश सुशीला कार्कीको नेतृत्वमा गठित नयाँ सरकारमा अरु सात जना मन्त्री नियुक्त भइसकेका छन् । तिनले काम पानि सुरु गरिसकेका छन् । जुन सकारात्मक संकेत हो । प्रारम्भिक चरणमा सरकारप्रति आम जनताको सहयोगमा त्यति धैरै प्रश्न देखिएनन्, तर दल र कर्मचारी प्रशासनको चाहिँदो सहयोगका बारेमा अहिले बोलिहाले बेला भएको छैन । किनकि राज्यका निकायहरू यति दलीयकरण भएका छन् कि गत सातासम्मको स्थिति भनेको कुनै सेवा प्रदायक निकायमा जाँदा निश्चित दलको कार्यालयमा गएको जस्तो लाग्यो ।

आन्दोलनको नेतृत्व गर्ने र अन्य सान्दर्भिक सरोकारवालासँग परामर्श चलिरहेकाले कार्की मन्त्रिमण्डलले पूर्णता पाउने र आन्दोलनको मर्म, सविधानको सीमा र समयको आवश्यकताअनुसार सरकारको कामले गति लिने कुरामा दलभित्रका वैचारिक प्रस्ताता भएका र देवत्वकरणमा लिप्त नभएका युवा

नेताहरूले नेतृत्व दिनुपर्दछ । यो परिवेशमा सरकारले पनि ठूलूला सपना नबाँडी आन्दोलनको मूल माग भ्रष्टाचारको सम्बोधन र सुशासनको प्रत्याभूतिको प्रयास भनेको छ, जुन आफैमा चुनौतीपूर्ण हुँदाहुँदै पनि इच्छाक्षित भएमा असम्भव भने छैन ।

यी यस्ता मागहरू हुन्, जसका लागि गुणात्मक फड्को मानुपर्ने र प्रक्रियागत रूपमा जानुपर्ने हुन्छ । अहिलेको सन्दर्भमा गुणात्मक फड्को भनेको राजनीति र कर्मचारीतन्त्रको सहकार्य र पार्टीहरूका मूल नेतृत्वको संरक्षणमा र सविधान संशोधन गरी युग र

समाजसापेक्ष बनाउन वाटो खोलिदिनु हो । जुन विषय प्रधानमन्त्री कार्कीले नै पनि बारम्बार व्यक्त गरिरहेकी छन् । यसरी बुभदा यो आन्दोलनले सही अर्थमा राज्य संयन्त्रलाई युगअनुकूल आमूल रूपान्तरण गर्न अवसर पनि प्रदान गरेको छ । त्यस्तो रूपान्तरण, जसले वर्गीय, लैंगिक, जात व्यवस्था, भौगोलिक र अन्य सामाजिक-सांस्कृतिक पहिचानका आधारमा गरिराई आएको विभेदलाई सम्बोधन गर्न सकोस । श्रम आप्रवासन युवा पुस्ताको मुद्दा हो- भ्रष्टाचार, नीतिगत र राजनीतिक वेयिति र बेरोजगारी एकअर्कासंग अन्तरसम्बन्धित मुद्दा हुन्, जसले समाजलाई नरामरी पिरोलेको कुरा विवादको विषय रहेन । यदि यसो हो भने हामीले के बुभनु पनि जरुरी छ भने भद्रैको अन्तिम साता छेडिएको आन्दोलन युवा पुस्ताको नेतृत्वमा भएको हो भन्ने कुरा जति स्थापित भएको छ, त्यति नै स्थापित तथ्य हो वैदेशिक रोजगारीमा मुलुक छोडन वाट्य युवाको उमेर । सरकारी र अन्य क्षेत्रवाट भएको अनुसन्धानले पुष्टि गरेको छ, नेपालवाट वैदेशिक रोजगारीमा जाने अधिकांश युवाको सरदर उमेर १९/२०-३५ वर्षको छ । यो सबै लैंगिक पहिचान भएका युवाको उमेर हो ।

साभार : कान्तिपुर ।

